

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра бухгалтерського обліку та аудиту
(найменування кафедри)

Допущено до захисту
Завідувач кафедри

_____ (підпис)
“ ____ ” _____ 2021 р.

РЕФЕРАТ
до кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавра

зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування»

за освітньою програмою «Облік і аудит»

на тему: «Облік та контроль операцій з основними засобами підприємства»

Виконавець:

студентка ЦЗВФН 4 курс 1 група

Повгар Анастасія Іванівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

ст.викладач

(науковий ступінь, вчене звання)

Самострол Світлана Вячеславівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Необоротні активи в сучасних умовах господарювання виконують вагомую роль в діяльності підприємства, оскільки становлять вагомую частку всього його майна, складають речові фактори виробництва, основу його матеріально-технічної бази. Від ефективності використання необоротних активів залежить кінцевий результат діяльності виробничого підприємства. Ефективність використання необоротних активів підприємства залежить від багатьох факторів, до яких варто віднести правильність ведення обліку основних засобів та їх оцінки, відповідність щодо їх використання так збереження.

Мета дослідження. Метою кваліфікаційної роботи є дослідження теоретичних та практичних особливостей організації обліку і контролю операцій з основними засобами підприємства, розробка рекомендацій з удосконалення їх організації та здійснення.

Завдання дослідження:

Для досягнення поставленої мети було поставлено і вирішено низку завдань, таких як:

- визначення економічної сутності основних засобів, їх класифікації і оцінки;
- розкриття теоретичних засад синтетичного та аналітичного обліку основних засобів;
- розкриття теоретичних основ організації та діючу практику проведення внутрішнього контролю операцій з основними засобами;
- визначити проблемні питання обліку та внутрішнього контролю операцій з основними засобами та надати пропозиції щодо подальшого їх удосконалення;
- охарактеризувати діяльність підприємства та його облікової політики;
- провести аналіз фінансового стану та ефективність використання основних засобів підприємства.

Об'єкт дослідження. Об'єктом дослідження є існуюча система бухгалтерського обліку та внутрішнього контролю операцій з виробничими запасами ТОВ «Корунд» .

Предмет дослідження. Предметом дослідження є сукупність теоретичних питань, методичних і практичних завдань, пов'язаних з

організацією і веденням обліку, аналізу та контролю операцій з основними засобами, проблемні питання теми.

Методи дослідження. Для узагальнення й оцінки сучасного стану організації та ведення обліку основних засобів на підприємстві використано методи асоціацій і аналогій (при дослідженні методики синтетичного та аналітичного обліку основних засобів); логічного аналізу (при визначенні економічної сутності основних засобів та основних напрямів облікової політики); деталізації; порівняльного аналізу (при виявленні переваг і недоліків різних методів амортизації); системного вивчення господарських процесів (при оптимізації документального оформлення операцій з основними засобами); прийоми економічного аналізу. Для обробки, аналізу і реєстрації інформації в роботі використовувалися засоби Microsoft Excel і Microsoft Word.

Інформаційна база дослідження. Інформаційною базою дослідження є нормативні та законодавчі документи, що регламентують організацію та ведення обліку в Україні, НПСБО, МСФО, ПКУ, наукові праці вітчизняних та зарубіжних вчених з питань обліку та контролю, матеріали науково-практичних конференцій з обліку, контролю, аудиту, первинні документи, облікові реєстри, фінансова, податкова та статистична звітність ТОВ «Корунд».

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (47 найменувань) та -х додатків. Загальний обсяг роботи становить 79 сторінок. Основний зміст викладено на 74 сторінках. Робота містить 21 таблиць, 12 рисунків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі «*Теоретичні аспекти обліку основних засобів*» досліджено визначення, класифікація та оцінка основних засобів, теоретичні засади обліку основних засобів, проблемні та дискусійні питання обліку операцій з основними засобами.

У другому розділі «*Діюча практика обліку операцій з основними засобами на МПП «КОРУНД»*» проаналізовано загальна організаційна характеристика підприємства та його облікової політики, особливості обліку операцій з основними засобами підприємства та напрями його удосконалення, облік нарахування зносу, витрат на ремонти і поліпшення основних засобів.

У третьому розділі «*Теорія та діюча практика контролю операцій з основними засобами підприємства*» запропоновано мета, завдання та напрями контролю операцій з основними засобами підприємства, оцінка та напрями удосконалення діючої системи внутрішнього контролю підприємства, аналіз фінансового стану та ефективності використання основних засобів підприємства.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити висновки, основні з яких такі:

Основні засоби відіграють значну роль у процесі праці, так як вони у своїй сукупності утворюють виробничо-технічну базу і визначають виробничу потужність підприємства. Одним з найважливіших завдань, що має ставитися при побудові системи ефективного та раціонального використання основних засобів є формування на підприємстві достовірної інформації про рівень забезпеченості та ефективності їх використання. Визначальне місце в такій системі належить бухгалтерському обліку та внутрішньому контролю.

В бухгалтерському обліку об'єкт основних засобів визнається активом, якщо існує імовірність того, що підприємство отримає в майбутньому економічні вигоди від його використання і його вартість може бути достовірно визначено.

Поняття «основні засоби» розкривається у нормативно-правових актах України та Міжнародних та Національних стандартах бухгалтерського обліку. у Податковому кодексі України та Державному класифікаторі України «Класифікація основних фондів» до вищенаведених критеріїв визнання основних засобів додається ще додатковий критерій – критерій вартості.

У бухгалтерському обліку основних засобів ставляться завдання, які пов'язані з їх визнанням, оцінкою, порядком нарахування амортизації.

Одним з найбільш дискусійних питань для обліку основних засобів є оцінка. Отже, сьогодні не існує єдиного універсального методу оцінювання, який би не мав недоліків та повністю задовольняв всіх користувачів фінансової звітності. Через складність оцінювання активів у майбутньому методика визначення ліквідаційної вартості основних засобів є однією з таких проблем. Проблемним є також питання визначення залишкової вартості для цілей оподаткування для підприємств, які складають звітність за МСФЗ. Більшість компаній, що звітують за МСФЗ, роблять вибір на

користь моделі собівартості. Однак в умовах інфляції, балансова вартість, заснована на фактичній собівартості основних засобів, може сильно відрізнятись від ринкових реалій.

В якості об'єкта дослідження обрано МПП «КОРУНД». Предметом і метою діяльності товариства є отримання прибутку з надання послуг оренди. Оскільки підприємство є малодохідним, то воно не обліковує податкові різниці.

Кількість штатних працівників підприємства відповідно до штатного розпису складає 4 особи.

Облік підприємства веде бухгалтер. Облік автоматизовано на базі спеціалізованої бухгалтерської програми 1С.

При нарахуванні амортизації об'єктів основних засобів та інших необоротних матеріальних активів підприємство застосовує прямолінійний метод, нарахування амортизації малоцінних необоротних матеріальних активів проводяться в першому місяці використання таких об'єктів у розмірі 100 %. В наказі про облікову політику підприємства не визначено вартісний критерій віднесення матеріальних об'єктів до основних засобів.

На балансі підприємства обліковуються власні основні засоби, які враховано на рахунку 103 «Будинки та споруди». В роботі докладно розглянуто ведення автоматизованого обліку операцій з основними засобами підприємства.

Ключовим документом на підставі якого здійснено передачу будівлі в оренду, і надаються послуги оренди є відповідний договір. Наряду с оплатою орендних платежів орендар відшкодовує орендодавцю додатково комунальні платежі, вартість електричної енергії, затрати води.

З врахуванням специфіки діяльності підприємства та проведення в основі операцій з надання в оренду власної будівлі вважаємо доцільним розглянути управлінським персоналом питання щодо врахування даного об'єкта, як інвестиційну нерухомість. Перелік обставин, за яких слід подбати про переведення нерухомості, наводиться у п. 24 НП(С)БО 32.

Також, враховуючи те що об'єкти основних засобів підприємства майже повністю амортизовані, як варіант, такий об'єкт основного засобу може бути переоцінений, точніше, дооцінений. Специфіка дооцінки для повністю зношених об'єктів основних засобів прописана в абзаці другому п. 17 НП(С)БО 7. Існує і наступний варіант - продовження строку використання об'єкта.

Для документування факту переоцінки об'єкта можливо застосувати «Акт переоцінки об'єкта основних засобів». Оптимальною обліковою інформацією, яка закладена в документ, на наш погляд, є: загальні відомості про об'єкт, який підлягає переоцінці; розрахунок переоцінки основних засобів - включає облікові дані для визначення індексу переоцінки (справедливу та залишкову вартість), інформацію про переоцінені первісну вартість, накопичений знос, суму дооцінки чи уцінки об'єкту; кореспонденція рахунків – відображення в обліку результату переоцінки основних засобів.

Вважаємо доцільним внести додатково інформацію до наказу про облікову політику підприємства стосовно визначення: облікової одиниці основних засобів; ліквідаційної вартості основних засобів; проведення та використання сум дооцінки; періодичність (період) зарахування сум дооцінки основних засобів до нерозподіленого прибутку; порядок застосування методики суми втрат від зменшення корисності та вигоди від відновлення корисності основних засобів.

Завдання контролю операцій з основними засобами полягає в тому, щоб перевірити дотримання умов збереження і використання основних засобів, правильність аналітичного і синтетичного обліку основних засобів, своєчасність відображення в обліку операцій, пов'язаних із введенням їх в експлуатацію, вибуттям, нарахуванням зносу тощо.

Основними елементами контролю операцій руху основних засобів, що забезпечують його ефективне функціонування, є: об'єкти контролю; суб'єкти контролю; інформаційні джерела контролю; прийоми та методи контролю.

Методика контролю операцій з основними засобами являю собою послідовність виконання певних процедур (заходів контролю).

До недоліків внутрішнього контролю належать: зловживання службовим становищем, невиконання або неякісне виконання службових обов'язків, неправильна оцінка операцій із використання основних засобів з точки зору доцільності та економічності тощо.

Важливом заходом внутрішнього контролю є інвентаризація.

За результатами проведеного тестування середовища внутрішнього контролю підприємства встановлено, що підприємство не має відокремленого структурного підрозділу внутрішнього контролю, або штатної одиниці. Однак, у залежності від функціональних обов'язків та займаємих посад робітники виконують всі відповідні контрольні функції.

В цілях удосконалення внутрішнього контролю на підприємстві слід провести наступні заходи: уточнити і доопрацювати функціональні обов'язки і посадові інструкції персоналу підприємства; застосовувати заходи щодо зниження ризику системи внутрішнього контролю з врахуванням особливостей автоматизації облікового процесу з метою запобігання помилкам і порушенням під час створення, введення і отримання даних в електронному середовищі; використовувати при контролі різні методи і види контролю; - передбачити посилення внутрішнього контролю та виявлення економічних та юридичних наслідків господарських операцій модернізації та ремонтів, дообладнання основних засобів і відповідності нормам діючого законодавства. Підвищення ефективності контролю полягає не лише в його своєчасності, але й повноті операцій і процесів, розробці внутрішніх стандартів контролю.

Аналіз структури активу балансу показав, що необоротні активи підприємства на 100% складаються з основних засобів і на 100% зношені. Основні засоби МПП «Корунд» на 100% складаються з будинків та споруд, крім того за аналізований період первісна вартість основних засобів не

змінювалась, на підприємстві не відбувалось ні оновлення ні вибуття основних засобів.

Аналіз узагальнюючих показників ефективності використання основних засобів МПП «Корунд» показав, що підприємство ефективно використовувало основні засоби, так як відбулось збільшення їх віддачі. У 2020 році порівняно з 2019 роком відбулось зменшення обсягу реалізації на 992,6 тис. грн., а чистий прибуток збільшився на 85,9 тис. грн. в наслідок цього відбулось зменшення віддачі основних засобів на 1,87 грн., збільшення місткості основних засобів на 0,19 грн., а також відбулось збільшення рентабельності основних засобів на 16,21%.

Аналіз фінансового стану підприємства показав, що підприємство є фінансово залежним й крім того спостерігається незначна тенденція до покращення ситуації. На даний час підприємство має середній рівень платоспроможності.

